

חג שבועות

מהם שמות החג?

1

חג שבועות חל ביום ו' בסיוון. בדיוק שבעה שבועות לאחר חג הפסח. למה חג זה נקרא כך? כי ביום זה מסתיימים שבעת השבועות שנספרו מחג הפסח עד מתן תורה. משמעות נוספת לשם "שבועות" היא מלשון "שבועה" – אותה שבועה שנשבע ה' לבני ישראל בשעת מתן תורה, שלעולם לא יחליף את עם ישראל בעם אחר, והעם נשבע לשמור אמונים לאלוהיו, ולא להאמין באלוהים אחרים.

בתנ"ך, חג השבועות נקרא גם חג הקציר משום שבתקופה זו החקלאי נדרש לקצור את החיטה שבשדה, וכשבית המקדש היה קיים היו מביאים תרומה מהחיטים החדשים שנקצרו.

בתקופה מאוחרת יותר ניתן לשבועות השם חג מתן תורה. זו הסיבה המרכזית לקביעת חג זה. ביום זה נערך מעמד הר סיני וניתנה התורה לעם ישראל. חוגגים אותו בלימוד תורה במשך הלילה.

מהם מנהגי החג?

2

בליל החג נוהגים לעשות "תיקון ליל שבועות", ובו נוהגים להישאר ערים וללמוד תורה כל הלילה. מנהג זה נקבע משום שבני ישראל לא התעוררו בזמן למתן תורה, והיה צריך להעיר אותם.

בנוסף לקריאת התורה, נהגו לקרוא בחג את מגילת רות. הסיבה היא שעיקר סיפור המגילה התרחש בתקופה זו של השנה, ימי קציר חיטים.

כיום נהוג לאכול מאכלי חלב וגבינה בחג השבועות, מדוע? התורה נמשלה לחלב, כפי שנאמר בשיר השירים: "דבש וחלב תחת לשונך". הסבר נוסף למנהג זה הוא שמיד אחרי קבלת תורה בני ישראל חזרו איש איש לביתו ורצו לאכול. אבל לאחר שקיבלו את התורה, ואת המצוות הכתובות בה, הכנת בשר הפכה למשימה מורכבת- עליהם להכשיר כלים, לבדוק את סכין השחיטה, לשחוט בדרך מסוימת וכו', ונדרש זמן להיערך לכך. לכן, הם אכלו מאכלי חלב, שאינם דורשים הכנה מיוחדת.

שלשת הרגלים

3

שלושת הרגלים אלו שלושה חגים המופיעים בתנ"ך- פסח, שבועות וסוכות, שבהם קיימת מצווה מהתורה לעלות לרגל לבית המקדש בירושלים. כיום, אין בית מקדש, ולכן אין חובת עליה לרגל.

עולי הרגל הביאו עמם קורבנות למקדש. העלייה לרגל בתקופה שבה בית המקדש היה קיים, ביטאה וחיזקה את הקשר של עם ישראל לירושלים ולבית המקדש והייתה אחד האירועים המרכזיים בחיי העם.

הימים בין פסח לשבועות נקראים ימי ספירת העומר. מקור מצוות הספירה הוא בספר ויקרא: "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת, מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפֶה – שִׁבְעַת שָׁבָתוֹת תְּמִימַת תִּהְיֶינָה".

לפי חז"ל (חכמינו זכרונם לברכה), במהלך שבעת השבועות שבין פסח לחג השבועות שהם ימי ספירת העומר, מוסיפים בתפילה קטע מיוחד. הספירה בכל יום מבטאת את הציפייה של בני ישראל לקבלת התורה בחג השבועות.

לוח ספירת העומר

7	6	5	4	3	2	1	שבוע ראשון
14	13	12	11	10	9	8	שבוע שני
21	20	19	18	17	16	15	שבוע שלישי
28	27	26	25	24	23	22	שבוע רביעי
35	34	33	32	31	30	29	שבוע חמישי
42	41	40	39	38	37	36	שבוע שישי
49	48	47	46	45	44	43	שבוע שביעי

הכל קרה בערב חג השבועות.

"קום, התעורר!" העיר אותי אבא.

פקחתי את עיני, ולרגע לא הבנתי היכן אני נמצא. ופתאום נזכרתי! אני בבית הכנסת עם אבא. כנראה נרדמתי...

אני כבר בן 10, וזו הפעם הראשונה שאבא הסכים שאבוא איתו ל"תיקון ליל שבועות". היינו ערים כל הלילה וקראנו את התורה בבית הכנסת. ספרי התורה התנוססו, והמתפללים שרו ופניהם קורנות מאושר והתרגשות. כשהחזן קרא את עשרת הדברות הורגשה קדושה באוויר. אפילו את מגילת רות קראנו, וכנראה שנרדמתי.

עכשיו נחזור הביתה. אמא הכינה מאכלי חלב שאני כל כך אוהב. אבא אומר שנוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות בגלל שהתורה נמשלה לחלב: "דבש וחלב תחת לשונך".

"וחג השבועות תעשה לך..."

תחרות עוגת הגבינה של קיבוץ העמק חוזרת!!!

יומיים לפני חג השבועות זה קורה!

ביום רביעי, ד' סיוון, תערך תחרות עוגות גבינה נושאת פרסים.

אנו מזמינים אתכם, מבוגרים וצעירים, גברים ונשים, להכין עוגת גבינה קרה או אפויה, טעימה, מיוחדת, מקורית ונאה. צוות שופטים מכובד מקרב חברי הקהילה ינקד את העוגות על פי טעם ומראה, ויעניק פרסים שווים לעוגות המצטיינות. את העוגות יש להביא לחדר האוכל של הקיבוץ ביום רביעי עד השעה 11:00 בבוקר.

בהצלחה!!!

השאלות:

1. לחג שמות רבים. כתבו מהם השמות, ומדוע נקרא בשמות אלו?

2. באילו קטעים מבין הקטעים שקראתם אפשר למצוא תשובות לשאלות שלפניכם?
סמנו V במקום המתאים בטבלה.

התשובה נמצאת בקטע מספר							שאלה
7	6	5	4	3	2	1	
		V	V			V	דוגמה: כמה שבועות סופרים בין פסח לשבועות?
							אילו מאכלים נוהגים לאכול בחג השבועות?
							מתי עושים את תיקון ליל שבועות?
							למה נמשלה התורה?

3. הסתכלו בעיון באיור מספר 5. באיור זה מוצג לוח ספירת העומר, המתאר את שבעת השבועות בין פסח לחג השבועות. אלו שלושה ימים מיוחדים מודגשים בלוח זה?

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. תיקון ליל שבועות מעורר אווירה של התרגשות וקדושה בקרב המתפללים.
העתיקו מקטע מספר 6 (תיקון ליל שבועות) שתי דוגמאות לאווירה זו.

1. _____
2. _____

5. לפי הקטעים שקראתם, מה הסיבה העיקרית שאנו חוגגים את חג השבועות?

א. כי רות התגיירה וחזרה עם נעמי לבית לחם

ב. מפני שבני ישראל קבלו את התורה במדבר

ג. משום שבני ישראל אכלו מאכלי חלב

ד. מכיוון שבתקופה זו קוצרים את החיטה

6. מדוע מיד לאחר קבלת התורה בני ישראל אכלו דווקא מאכלי חלב?

7. בעקבות תחרות העוגה הטובה ביותר שנערכה בין שתי כיתות ה' בבית הספר, אמרה איילה:

"אני אוהבת תחרויות, ואני חושבת שלעשות תחרות עוגות זה רעיון מצויין!"

האם אתם מסכימים עם דברי איילה? כתבו את דעתכם ונמקו אותה.

בכתיבתכם הקפידו על
הניסוח, על סימני
הפיסוק, על כתיב נכון
ועל כתב יד ברור.

8. חלק מהכתורות של הקטעים כתובות כשאלות, כדי:

א. לבדוק אם המידע בקטעים מדויק.

ב. כדי שהקוראים יכתבו תשובות לשאלות.

ג. לעורר עניין וסקרנות אצל הקוראים.

ד. לשאול את הקוראים מה דעתם בנושא.

9. בקטע מספר אחד מוזכר הביטוי **לשמור אמונים**.

איזה משפט מבין המשפטים שלפניכם מתאר שמירת אמונים?

א. למרות הפסדים מרובים, דוד ממשיך לאהוד את קבוצת הכדורגל.

ב. אביגיל הולכת כל יום לבקר את סבתה.

ג. אבא הולך לקניות במקומות שונים.

ד. דנה הקטנה לא עוזבת את היד של אבא כשהם חוצים את הכביש.

10. באיזה משפט מבין המשפטים שלפניכם המשמעות של המילה לקצור מתאימה למשמעות של המילה

לקצור המופיעה בקטע מספר אחד, בשורה 5?

- א. הזמר קצר תשואות נלהבות מהקהל.
- ב. הסמוראי קצר בחרבו את אויביו.
- ג. בועז קצר את התבואה שצמחה בשדה.
- ד. רות קצרה את החצאית.

11. מה פירוש המילה רָגַל לפי קטע מספר 3?

- א. אחד מאיברי הגוף.
- ב. מידת אורך תנכית.
- ג. עמוד תומך.
- ד. חג, מועד.